

Laidiens: 03.07.2015., Nr. 128

Oficiālās publikācijas Nr.: 2015/128.5

Ministru kabineta noteikumi Nr.356

Rīgā 2015.gada 30.jūnijā (prot. Nr.30 33.§)

Pesticīdu atlieku kontroles kārtība augu un dzīvnieku izcelsmes produktos

*Izdoti saskaņā ar Pārtikas aprites uzraudzības likuma
10.panta trešo daļu*

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka kārtību, kādā ņem un sagatavo paraugus un novērtē izmeklējumu rezultātus pesticīdu atlieku kontrolei augu un dzīvnieku izcelsmes produktos (turpmāk – produkti).

2. Noteikumos lietoti šādi termini:

2.1. analītiskā daļa – reprezentatīvs produkta daudzums, kas pesticīdu atlieku noteikšanai ņemts no analītiskā parauga;

2.2. analītiskais paraugs – produkta daudzums, kas sagatavots analīzei no laboratorijas parauga;

2.3. kopējais paraugs – katrs primārais gaļas, arī putnu gaļas, paraugs vai no partijas ņemto primāro paraugu apvienojums (labi sajaukts) augu izcelsmes produktiem, olām un olu produktiem, pienam un piena produktiem;

2.4. laboratorijas paraugs – paraugs, ko nosūta laboratorijai. Tas ir reprezentatīvs produkta daudzums, kas ņemts no kopējā parauga;

2.5. paraugs – viena vai vairākas vienības, ko ņem no vienību kopuma, vai produkta daļa, ko ņem no lielāka produkta daudzuma. Paraugs ir reprezentatīvs attiecībā pret partiju un kopējo paraugu vai dzīvnieku saistībā ar tā pesticīdu atlieku saturu, bet ne obligāti saistībā ar citiem raksturlielumiem;

2.6. parauga lielums – vienību skaits vai produkta daudzums, kas veido paraugu;

2.7. parauga ņemšana – procedūra, ko izmanto, lai ņemtu un sagatavotu paraugu;

2.8. parauga ņēmējs – Pārtikas un veterinārā dienesta (turpmāk – dienests) vai Valsts augu aizsardzības dienesta inspektors, kas ir pilnvarots ņemt paraugus;

2.9. parauga ņemšanas ierīce:

2.9.1. rīks, piemēram, liekšķere, kauss, zonde, nazis vai dakšiņa, ko izmanto, lai paņemtu vienību no berama materiāla vai no liela iepakojuma, tai skaitā mucām, lielām siera un gaļas, arī putnu gaļas, vienībām (kas ir pārāk

lielas, lai tās ņemtu par primāro paraugu);

2.9.2. rīks, piemēram, parauga sadalītājs, ko izmanto, lai sagatavotu laboratorijas paraugu no kopējā parauga vai analītisko daļu no analītiskā parauga;

2.10. partija – produkta daudzums, kas nosūtīts vienā laikā un par ko ir zināms, ka šim produktam ir viendabīgas īpašības (piemēram, izcelsme, ražotājs, šķirne, iepakotājs, iepakojuma veids, marķējums, nosūtītājs);

2.11. primārais paraugs – viena vai vairākas vienības, kas ņemtas no vienas vietas partijā;

2.12. vienība – partijas mazākā atsevišķā daļa, ko ņem, lai sagatavotu primāro paraugu vai tā daļu.

3. Pesticīdu atlieku pieļaujamais daudzums ir noteikts Eiropas Parlamenta un Padomes 2005. gada 23. februāra Regulas (EK) Nr. 396/2005, ar ko paredz maksimāli pieļaujamās pesticīdu atlieku līmeņus augu un dzīvnieku izcelsmes pārtikā un barībā un ar ko groza Padomes Direktīvu 91/414/EEK (turpmāk – regula Nr. 396/2005), II un III pielikumā.

4. Dienests sniedz informāciju Eiropas Komisijai, Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādei, Eiropas Savienības dalībvalstīm un Zemkopības ministrijai atbilstoši regulas Nr. 396/2005 31. panta 1. punktā minētajām prasībām.

5. Visos parauga ņemšanas, sagatavošanas un analizēšanas posmos ievēro piesardzības pasākumus, lai nepieļautu parauga piesārņošanu un bojāšanos, kas var ietekmēt analītiskos rezultātus.

6. Parauga ņēmējs ir atbildīgs par visām procedūrām, kas ir saistītas ar parauga sagatavošanu, iepakojšanu un nogādi līdz laboratorijai.

II. Primārā parauga un kopējā parauga sagatavošana

7. Ja kravā, kas sastāv no vairākām kravas vienībām, partijas lielums vai robežas ir grūti nosakāmas, katru vagonu, kravas mašīnu vai kuģa kravu uzskata par atsevišķu partiju.

8. Krava ir viena partija vai vairāku partiju apkopojums. Partija šķirošanas vai ražošanas procesā var būt sajaukta.

9. Ja krava sastāv no vairākām partijām un ir iespējams noteikt to izcelsmi (piemēram, dažādi audzētāji), paraugu ņem no katras partijas atsevišķi.

10. Vienību veido:

10.1. katrs vesels dārzenis vai auglis vai to dabisks ķekars. Svaigus augļus vai dārzeņus negriež;

10.2. vesela, nesaplēsta ola;

10.3. dzīvnieka ķermeņa vesela daļa vai orgāns, vai tā daļa – lieliem dzīvniekiem, to daļām vai orgāniem. Lai sagatavotu vienības, ķermeņa daļas vai orgānus var sagriezt;

10.4. katrs nesadalīts liemenis vai tā daļa, vai vesels orgāns – maziem dzīvniekiem, to daļām vai orgāniem;

10.5. mazākais atsevišķais iepakojums, ja paraugus ņem no iepakotiem produktiem. Ja mazākais iepakojums ir ļoti mazs, vienību veido vairāki iepakojumi. Ja mazākais iepakojums ir ļoti liels, vienību sagatavo, izmantojot parauga ņemšanas ierīci;

10.6. no berama materiāla un liela iepakojuma ņemta produkta daļa (piemēram, no mucas, no liela siera iepakojuma).

11. Katru primāro paraugu ņem no nejauši izraudzītas vietas partijā. Primāro paraugu ņem tādā daudzumā, lai nodrošinātu nepieciešamo laboratorijas paraugu skaitu no kopējā parauga.
12. Ja no augu izcelsmes produktu, olu un olu produktu vai piena un piena produktu partijas ņem vairāk nekā vienu primāro paraugu, katrs primārais paraugs veido apmēram vienādu daļu no kopējā parauga.
13. Minimālo primāro paraugu skaitu no partijas ņem saskaņā ar šo noteikumu 1. pielikumu. Nejauši izraudzīto primāro paraugu skaitu no gaļas, arī putnu gaļas, partijas ņem saskaņā ar šo noteikumu 2. pielikumu. Ja ir aizdomas, ka partija satur pārāk daudz pesticīdu atlieku, paraugu ņem saskaņā ar šo noteikumu 2. pielikumu.
14. Primāro paraugu apraksts un minimālais laboratorijas paraugu lielums ir noteikts:
 - 14.1. gaļai un gaļas produktiem, arī putnu gaļai un putnu gaļas produktiem – šo noteikumu 3. pielikumā;
 - 14.2. augu izcelsmes produktiem – šo noteikumu 4. pielikumā;
 - 14.3. olām un olu produktiem, pienam un piena produktiem – šo noteikumu 5. pielikumā.
15. Lai sagatavotu primāro paraugu vai laboratorijas paraugu, vienības negriež vai nelauž, ja vien vienību sadalīšana nav paredzēta šo noteikumu 3. pielikumā.

III. Laboratorijas parauga sagatavošana

16. Ja kopējais paraugs ir lielāks nekā nepieciešams laboratorijas paraugam, to sadala, nodrošinot reprezentatīvo daļu.
17. Reprezentatīvās daļas iegūšanai izmanto parauga ņemšanas ierīci, sadalīšanu četrās daļās vai citu piemērotu lieluma samazināšanas paņēmieni.
18. Ņemot laboratorijas paraugu vai vairākus laboratorijas paraugus, pēc nepieciešamības vienlaikus ņem paralēlo laboratorijas paraugu.
19. Ņemot laboratorijas paraugu, sagatavo parauga ņemšanas protokolu. Protokolā:
 - 19.1. identificē partiju (norāda tās izcelsmi, īpašnieku vai piegādātāju, produkta nosaukumu, produkta daudzumu), ieraksta parauga ņemšanas datumu un vietu, kā arī citu informāciju, kas var būt svarīga;
 - 19.2. norāda parauga ņemšanas metodi;
 - 19.3. norāda visas atkāpes no izmantotajām parauga ņemšanas metodēm.
20. Parauga ņemšanas protokolu sagatavo trijos eksemplāros. Viens eksemplārs:
 - 20.1. tiek pievienots katram laboratorijas paraugam (arī paralēlajam paraugam);
 - 20.2. paliek pie parauga ņēmēja;
 - 20.3. tiek izsniegts partijas īpašniekam vai tā pārstāvim.
21. Laboratorijas paraugu ievieto tīrā, inertā iepakojumā (konteīnerā), kas paraugu pasargā no piesārņojuma, bojājumiem un iztecēšanas. Iepakojumu aizzīmogo un marķē un tam pievieno parauga ņemšanas protokolu.
22. Laboratorijas paraugu un paralēlo laboratorijas paraugu nogādā laboratorijā pēc iespējas ātrāk, ievērojot produkta uzglabāšanas nosacījumus. Ja pastāv iespēja, ka paraugs varētu sabojāties, pirms to nogādā laboratorijā, gaļas, arī putnu gaļas, paraugu pirms tam sasaldē.

IV. Analītiskā parauga sagatavošana

23. Laboratorijā katram paraugam piešķir laboratorijas identifikācijas numuru. Parauga saņemšanas datumu, parauga lielumu un laboratorijas identifikācijas numuru ieraksta parauga ņemšanas protokolā.
24. Analītisko paraugu no laboratorijas parauga atdala pēc iespējas agrāk. Ja pesticīdu atlieku daudzumu aprēķina produktam, ietverot daļas, kuras neanalizē, tai skaitā kaulēnaugļu kauliņus, norāda atdalīto daļu svaru.
25. Analītisko paraugu sasmalcina un labi samaisa, lai varētu paņemt reprezentatīvās analītiskās daļas. Analītiskās daļas lielumu nosaka atbilstoši analīzes metodei un samaisīšanas efektivitātei.
26. Sasmalcināšanas un samaisīšanas metodes neietekmē analītiskajā paraugā esošās pesticīdu atliekas. Lai līdz minimumam samazinātu ietekmi uz pesticīdu atlieku daudzuma pārmaiņām, analītisko paraugu apstrādā piemērotos apstākļos.
27. Ja produkta apstrāde var ietekmēt pesticīdu atliekas un alternatīvas procedūras nav pieejamas, analītisko daļu veido veselas vienības vai segmenti, kas ņemti no veselām vienībām.
28. Ja analītiskā daļa sastāv no vairākām veselām vienībām vai segmentiem un to nevar uzskatīt par reprezentatīvu attiecībā pret analītisko paraugu, analizē pietiekami daudz paralēlo daļu, lai iegūtu ticamu rezultātu.
29. Ja analītiskā daļa pirms analizēšanas tiek uzglabāta, glabāšanas metode un laiks nedrīkst ietekmēt nosakāmo pesticīdu atlieku daudzumu.

V. Analīžu rezultātu novērtēšana

30. Analītiskos rezultātus iegūst no viena vai vairākiem laboratorijas paraugiem. Rezultātus apstiprina ar kvalitātes kontroli apliecinātiem datiem.
31. Ja pesticīdu atliekas pārsniedz noteikto maksimāli pieļaujamo daudzumu, nosaka to identitāti un apstiprina koncentrāciju, izdarot atkārtotu analīzi vienai vai vairākām analizējamām daļām. Analizējamās daļas ņem no sākotnējā laboratorijas parauga vai no sākotnējiem laboratorijas paraugiem.
32. Pesticīdu atlieku daudzumu attiecina uz kopējo paraugu, kas reprezentē partiju.
33. Ja kopējā parauga rezultāts pārsniedz pesticīdu atlieku daudzumu, kas noteikts regulas Nr. 396/2005 II un III pielikumā, dienests pieņem lēmumu par partijas neatbilstību noteiktajām normām, ņemot vērā:
- 33.1. rezultātus, kas iegūti no viena vai, ja nepieciešams, no vairākiem laboratorijas paraugiem;
- 33.2. analīzes ticamību un precizitāti, ko pierāda kvalitātes kontroli apliecināti dati.
34. Partija atbilst noteiktajām normām, ja analītiskais rezultāts nepārsniedz pesticīdu atlieku daudzumu, kas noteikts regulas Nr. 396/2005 II un III pielikumā.
35. Ja partija neatbilst noteiktajām normām, paralēlo laboratorijas paraugu uzglabā laboratorijā divas nedēļas pēc testēšanas pārskata apstiprināšanas.
36. Ja partijas īpašnieks vai tā pārstāvis vēlas izmantot Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 29. aprīļa Regulas (EK) Nr. 882/2004 par oficiālo kontroli, ko veic, lai nodrošinātu atbilstības pārbaudi saistībā ar dzīvnieku barības un pārtikas aprites tiesību aktiem un dzīvnieku veselības un dzīvnieku labturības noteikumiem (turpmāk – regula Nr. 882/2004), 11. panta 5. punktā paredzētās tiesības uz atkārtotu pārbaudi, laboratorija pēc partijas

īpašnieka vai tā pārstāvja pieprasījuma nosūta paralēlo laboratorijas paraugu izmeklēšanai uz partijas īpašnieka vai tā pārstāvja norādīto laboratoriju, kas atbilst regulas Nr. 882/2004 12. panta 2. punktā noteiktajām prasībām.

37. Paralēlā laboratorijas parauga izmeklēšanas izmaksas sedz partijas īpašnieks vai tā pārstāvis.

Informatīva atsauce uz Eiropas Savienības direktīvu

Noteikumos iekļautas tiesību normas, kas izriet no Komisijas 2002. gada 11. jūlija Direktīvas 2002/63/EK, ar ko nosaka Kopienas paraugu ņemšanas metodes pesticīdu atlieku oficiālajai kontrolei augu un dzīvnieku izcelsmes produktos un uz to virsmas un ar ko atceļ Direktīvu 79/700/EEK.

Ministru prezidente *Laimdota Straujuma*

Zemkopības ministrs *Jānis Dūklavs*

1.pielikums

Ministru kabineta

2015.gada 30.jūnija

noteikumiem Nr.356

No partijas ņemamo primāro paraugu minimālais skaits

Nr. p. k.	Produkta veids	No partijas ņemamo primāro paraugu minimālais skaits
1.	Gaļa, arī putnu gaļa	1
Ja ir aizdomas, ka partija satur pārāk daudz pesticīdu atlieku, paraugu ņem saskaņā ar šo noteikumu 2. pielikumu		
2.	Citi produkti	
2.1.	iepakoti vai berami produkti, kurus var uzskatīt par labi samaisītiem vai viendabīgiem	1 partija var būt sajaukta, piemēram, šķirošanas vai ražošanas procesā
2.2.	iepakoti vai berami produkti, kas var nebūt labi samaisīti vai viendabīgi	augu izcelsmes primārajiem pārtikas produktiem, kas sastāv no lielām vienībām, primāro paraugu minimālais skaits atbilst minimālajam vienību skaitam, kas nepieciešams laboratorijas paraugam un sakrīt ar šo noteikumu 4. pielikumā norādīto minimālo vienību skaitu laboratorijas paraugam
2.2.1.	partijas svars (kg)	
2.2.1.1.	< 50	3
2.2.1.2.	50–500	5
2.2.1.3.	> 500	10
2.2.2.	skārda kārbu, kartona kārbu vai citu konteineru skaits partijā	
2.2.2.1.	1–25	1
2.2.2.2.	26–100	5
2.2.2.3.	> 100	10

Zemkopības ministrs *Jānis Dūklavs*